

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ט ניסן תשפ"ג | דף היומי בבלי: סוטה כב .
דף היומי בהלכה: מסימן קכ"ח אמצע סעיף כ' וכיצד' עד סעיף כ"ד.
מוסר: שמירת הלשון - פרק י"ט עד 'ועתה נבאר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. הפרישות פ"ג "והכת השניה" סוף פרק ד



אדם כמוני שלא יודע קרוא וכתוב יתפרנס?"
אמר לו רבי מאיר: "תנוח דעתך. אדרבה,
דווקא בגלל שאינך יודע קרוא וכתוב - תהיה
לך פרנסה ברווח!" רווחה פשטה בליבו של
היהודי, והוא עלה למטוס כשכולו שמח...



פרנסה משמים

אמר לו רבי מאיר: "תנוח דעתך. אדרבה, דווקא בגלל שאינך יודע קרוא וכתוב - תהיה לך פרנסה ברווח!"
רווחה פשטה בליבו של היהודי, והוא עלה למטוס כשכולו שמח.
"מה אתה כל כך שמח?" שאלו הסובבים.
"מה פירוש? הצדיק הבטיח שתהיה לי בארץ ישראל פרנסה ברווח!"
"לך תהיה פרנסה בארץ ישראל?" נדו לו האנשים בראשם.
"הרי כולם שם משכילים, ואתה לא יודע קרוא וכתוב. איש לא יעסיק אותך!"
ומה היה בסופו של דבר? אחד מהילדים שלו נכנס לעבוד בתעשייה הצבאית. יום אחד פנה המפקד אל בנו של אותו אדם ואמר: "יש לנו בעיה. יש המון ניירת סודית שחייבים לגרוס, ולאיש מעובדי המפעל אין זמן לעסוק בזה".
הבן לא הבין: "נו, אז מה הבעיה? תביא משהו מבחוץ".
"מה? אתה נורמלי?!" נזף בו המפקד. "אסור שמישהו יקרא את המסמכים האלה!"
"תשמע, יש לי רעיון בשבילך", אמר הבן. "תביא בן אדם שלא יודע קרוא וכתוב".
"נו באמת, תהיה רציני. נראה לך שבארץ יש אדם שלא יודע קרוא וכתוב?"

וְהָיָה בְּעוֹר בְּשׂוֹרָו לְנִגַּע צָרְעַת (יג, ב)

במדרש (תנחומא תזריע ו) מובא מעשה בכהן שהיה רואה נגעים, והגיע למצב שלא היתה לו פרנסה וביקש לצאת לחוץ לארץ. טרם יציאתו אמר לאשתו: "כיון שאנשים באים לשאול על נגעים, אלמד אותך על מה צריך להתבונן כדי לדעת אם הנגע טמא או לא. דעי לך, כל שעה נמצאת בגומה נפרדת ויש לה מעיין משלה המזין אותה. אם תראי ששערות האדם התייבשו, זו ראייה שיבש המעיין של השערה והוא לקה בצרעת".
אמרה לו אשתו: "אני לא מבינה. אתה אומר שלכל שערה הקב"ה ברא פרנסה בתוך הגומה שלה. אז רק לאדם הוא לא ברא פרנסה?! מדוע אתה צריך ליסוע לחוץ לארץ לחפש פרנסה?" והוא נשאר בארץ והתפרנס כאן.
בהקשר לזה מביא הרב בוארון סיפור יפה ששמע מרבי דוד אבוחצירא שליט"א אודות דודו רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל:
בהיותו במרוקו, בא יהודי לרבי מאיר כשהוא בוכה ואמר שבא להיפרד ממנו, משום שהוא עולה לארץ ישראל.
"מה לך בוכה?" התפלא רבי מאיר. "עליך לשמוח שאתה עולה לארץ ישראל!"
"אמנם אני עולה לארץ, אך איני יודע קרוא וכתוב. שמעתי שבארץ ישראל כולם חכמים, אז איך בן אדם כמוני שלא יודע קרוא וכתוב יתפרנס?"

”כן, אבא שלי!”

הביאו את האב למפעל, ותחילה ערכו לו מבחן לראות אם הוא באמת לא יודע קרוא וכתוב. נתנו לו עיתון, וכשהוא פתח אותו לרוחב, ראו שהוא באמת לא יודע קרוא וכתוב. הוא נכנס לעבודה וכל היום היו אומרים לו מה לגרוס, ומה לקרוע ולשים בפת, וכך הוא עבד במשכורת טובה מאד. כשהוא הגיע לגיל הפנסיה, הוא יצא לגמלאות, אך כיון שלא מצאו מישהו אחר במקומו, החזירו אותו לעבודה, והוא המשיך לעבוד עד זקנה ושיבה...

אם אדם רוצה לקנות תורה או להבדיל חכמות אחרות, לא שייך לעשות זאת ללא עבודה. האם תתכן מציאות שבה אדם נהיה חכם לבדו, רק כי הוא ירש זאת ממישהו? דבר זה הוא בלתי אפשרי ללא לימוד ועבודה סיוזיפית!

בניגוד למקובל לחשוב, הדבר היחיד שאדם יכול לקבל בלי

לעבוד הוא פרנסה. ירושה אפשר לקבל בלי לעבוד, מתנה אפשר לקבל בלי לעבוד, וגם לזכות בלוטו אפשר בלי לעבוד. מדוע? משום שזו פרנסה. ודווקא בה כולם משקיעים הכי הרבה זמן... ניקח את כל העשירים שבעולם וננסה למצוא את הצד השווה שבהם. האם כולם חכמים? לא. כולם חרוצים? גם לא. מה כולם? אין כולם. יש גזירה מה'! כל השאר, נגזר עליהם להתפרנס איך שהוא, אחד עובד יותר קשה, אחד פחות קשה, אחד יש לו קצת יותר, ואחד יש לו קצת פחות. עשירים - יש מעט, ולכל אחד מהם יש סיפור אחר כיצד הגיע לעשירות.

המסקנה היא שהקב"ה מזמן לכל אדם את הפרנסה שלו, ולכן אם אדם עובר קשיים בפרנסה, עליו לפנות אל הכתובת הנכונה - ריבונו של עולם!

(רבי שלמה לוינשטיין שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

תזכורת לנבחני דרשו

מבחני דרשו יתקיימו ביום שישי ל' ניסן, וביום שלישי ד' אייר

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 40:

הדף היומי: מסכת נזיר נו. - סוטה כ:

קנין משניות: משניות אבות ה', ג' - כ"א

מבחני הדף היומי בהלכה מס' 14:

משנה ברורה: סימן קי"ט עד סימן קכ"ח סעיף כ"ד

מוסר: שמירת הלשון - חלק ב' פרק י"א - "ויבוא יוסף" עד פרק י"ט - "ועתה נבאר"

מבחן קנין חכמה מס' 40:

ספר חובת הלבבות: שער חשבון הנפש פרק ג' - "ואלה אחי שלושים פנים"

עד שער הפרישות פרק ג' "והכת השניה"

מבחן מסכם 2 דף היומי בהלכה:

משנה ברורה: סימן מ' עד סימן ק"ו סעיף ב'

מבחן קנין ירושלמי מס' 6:

מסכת פאה לז. - סד:

מבחן קנין ש"ס מס' 6:

מסכת ברכות ב. - נזיר נה: (1170 דף)

(יום חמישי כ"ט בניסן תשפ"ג 18:30-14:30)



רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il



**פעם בא אליו גביר ואמר לו שאם יבוא להיות סנדק
אצלו בחוץ לארץ יתן לו שני מליון דולר, אמר לו
רבי חיים זצ"ל: "למה אתה צריך לבזבז כסף? תביא
את התינוק לארץ ואני יהיה סנדק אצלך בחינם!"**



הנחמדים מזהב ומפנינים

מקום כלל. במיוחד בא הדבר לידי ביטוי בהתנהלותו מול גבירים אשר ציפו ליחס מכבד ומחניף עבור כספם, ונוכחו לדעת שרבי חיים בז לכספם באמת ובתמים.

פעם בא אליו גביר ואמר לו שאם יבוא להיות סנדק אצלו בחוץ לארץ יתן לו שני מליון דולר,

אמר לו רבי חיים: "למה אתה צריך לבזבז כסף? תביא את התינוק לארץ ואני יהיה סנדק אצלך בחינם!"

הרי כבר נאמר (תהלים יט, יא) "הנחמדים מזהב ומפז רב", מי צריך את הכסף שלך!

פעם נכנסנו כל צוות רבני ישיבת "אורחות תורה" אל רבי חיים, וביקשנו ברכה עבור הגבירים שיתרמו למוסדות. "שיזכו ללמוד!" אמר הגר"ת.

אמרו לו: "הגבירים רוצים גם ברכה לפרנסה, שיהיה להם גם הרבה לתת..."

אמר רבי חיים: "זה מיותר. הברכה אחת היא, שיוכלו ללמוד!" כסף לא מעניין, רק דבר אחד מעניין - דף גמרא!

את זה גיחזי רצה להוריד. הוא נתן ערך וכבוד לכסף, ועל כן נענש!

(רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

ויפצר בו לקחת וימאן (מלכים ב ה, טז)

בהפטרה מסופר על נעמן מלך ארם שהתרפא מצרעתו בעקבות ברכת אלישע הנביא, וכאשר הציע לתת לאלישע כסף עבור כך, נענה בשלילה מוחלטת. בהמשך מסופר שגיחזי משרתו של אלישע חשק במתת של נעמן, ועל כן רדף אחרי מרכבתו ואמר שאלישע שלח אותו לקחת שתי ככרות כסף ושתי חליפות בגדים. נעמן נתן לו את מבוקשו, וכאשר נודע על כך לאלישע, קילל אותו שצרעת נעמן תדבק בו ובזרעו לעולם.

ולכאורה צריך להבין: מה היתה סיבת הקפידה על גיחזי? הלא אמרה ידועה היא בפי העולם: "נותנים לך - תיקח", ואם אלישע אינו מעוניין לקחת מנעמן מאומה, מדוע שגיחזי לא יקח במקומו? אלא שנעמן יצא מן הנביא כשכולו המום. הוא ראה עין בעין כיצד חוקי הטבע נמסים ונעלמים אל מול עיניו, והוא נרפא מצרעתו באופן פלאי וניסי. מה הוא מול הנביא? אפס!

פתאום בא אליו גיחזי ואומר: "תשמע: יש לך דבר שאין אותו לנביא, זה דבר חשוב מאד... קוראים לו 'כסף'! תן לי ממנו!"

בבת אחת הוא הוריד את כל הרושם הכביר! נעמן מבין שהוא שווה משהו - יש לו כסף ולנביא אין...

אצל רבי חיים קניבסקי זצ"ל כל הנושא של כסף לא תפס



**והבחור? במקום ללמד זכות ולראות טוב, נסע עד
שהגיע בחזרה לבנייני האומה, לאותו מקום שבו
העלה את הזקן. עצר, יצא מהרכב, ניגש לצד השני,
למקום מושבו של הזקן, פתח את הדלת, ואמר
לזקן: "אם לא הינכו אותך - אני אחנך אותך!"**

שנראה כל אחד מעלת חברינו

אין אחד שלא שמע על המקרה הנורא על האישה שלקחה סם המוות והכניסה אותו בתוך האוכל, וגרמה לבעלה, לילדיה ולנכדיה למות! האישה הזאת קראו לה חוה. היא לקחה אוכל, נתנה לבעלה לאכול ממנו, ובגלל זה נגזרה מיתה עליו ועל בניו ונכדיו עד סוף כל הדורות.

אני רוצה לשאול שאלה: מה בעל היה עושה לאשתו אם דבר כזה היה קורה היום? הוא היה מסוגל להרוג אותה... לכל הפחות

זאת תהיה תורת המצרע (יד, ב)

אדם הראשון ראה את הטוב שבחיה

אמרו רבותינו (ויקרא רבה טז, ב): "זאת תהיה תורת המצורע - תורת המוציא שם רע". אנחנו מצווים לראות אחד בשני את הנקודות הטובות, את המעלות שיש בו, ולא חלילה את השלילה. ככל שנתמקד יותר ויותר בראיית הטוב - כן נמנע מהחטא החמור של הוצאת שם רע על הזולת.

היה צועק עליה "רוצחת!" ובמקרה יותר קיצוני היה צועק "מוות!" ומזמין חברה קדישא...

ומה עושה אדם הראשון? איך הוא מסתכל על חוה לאחר הפשע הנורא שעשתה? גם לאחר ששמע את גזר הדין שנגזר עליו בעטייה, הוא מתמקד רק בטוב שלה וקורא לה "חוה", כי היא הייתה אִם כל חי. היא ילדה לי את הילדים!

חז"ל (עירובין יח ע"ב) אומרים ש"אדם הראשון חסיד היה". הוא הסתכל רק על הטוב וראה רק את המעלה שיש לחוה. משום כך זכה שהקב"ה יעשה לו בגדי חמודות - כתנות עור.

פעם, בערב ראש השנה, הלך המהרי"ל דיסקין זצ"ל לבקר אשה מסכנה, משותקת, ששוכבת כל היום במיטה ולאחל לה שנה טובה.

כשנכנס לביתה חשכו עיניו: הבית אפל, החדר מלוכלך, וריח לא נעים נדף ממנה.

כשהאשה ראתה את המהרי"ל, אמרה לו: "רבי! אני מבקשת שתברך אותי באריכות ימים. אני רוצה לחיות עוד הרבה שנים." ומיד הוסיפה ואמרה: "רבי! אתה סבור שרע ליי? שאני מדוכאת? כלל וכלל לא! פעם אחת בשבוע מגיעה אשה, רוחצת אותי, מנקה את הבית ומכבסת את המצעים. פעם בשבוע הבית מתמלא אור ואני זוכה לברך 'ברכות השחר', וגם 'ברכת המזון'. פעם אחת בשבוע אני זוכה לעבוד את הקב"ה. טוב לי בחיים..."

אם לא חינכו אותך - אני אחנך אותך!

כשלמדתי בישיבה, לבחור אחד היה לו רישיון נהיגה, ופעם אחת הוא לקח את הרכב של אביו, כמובן ברשותו, ונסע לירושלים. הוא הגיע לבנייני האומה, בכניסה לירושלים, וראה בן אדם זקן, בן שבעים, אולי אפילו שמונים, מסמן עם היד שהוא מעוניין בטרמפ.

הבחור עצר ושאל את הזקן לאן הוא צריך להגיע? והזקן השיב: לרחוב עמוס 27. הבחור, שהיה בדרכו לגאולה, לכיכר השבת, צירף אליו את הזקן והמשיך בנסיעה.

כשהגיעו לרחוב מלכי ישראל, פינת רחוב עמוס, אמר לזקן: "בבקשה. הגענו. כאן רחוב עמוס. אפשר לרדת".

השיב לו הזקן: "אני צריך מספר 27. תיכנס בבקשה לרחוב עמוס ותביא אותי עד הכניסה לבית..."

הבחור הסביר לזקן שרחוב עמוס הוא חד סטרי ואין אליו כניסה, אך הזקן לא וויתר: "אם חס ושלום מישהו היה מקבל אירוע לב, איך אמבולנס היה נכנס? הוא היה נכנס מרחוב מלאכי, עושה סיבוב קטן, ומגיע לתוך רחוב עמוס. גם אתה יכול לעשות ככה..."

אמר לו הבחור: "אני מאד ממנהר. גם אם היית לוקח אוטובוס היית יורד כאן והולך שלוש דקות ברגל..."

השיב לו הזקן: "אני שם לב שלא הבנת אותי טוב... אני צריך למספר 27... כאן אני לא יורד!"

והבחור? במקום ללמד זכות ולראות טוב, נסע עד כיכר השבת,

משם שמאלה לרחוב יחזקאל, משם לשמואל הנביא, בר אילן, שרי ישראל, עד שהגיע בחזרה לבנייני האומה, לאותו מקום שבו העלה את הזקן. עצר, יצא מהרכב, ניגש לצד השני, למקום מושבו של הזקן, פתח את הדלת, ואמר לזקן: "אם לא חינכו אותך - אני אחנך אותך! האוטו לא שלך. אתה לא תגיד לי איך לנסוע. הורדתי אותך סמוך מאד למקום שביקשת ולא היה קורה כלום אם היית הולך כמה דקות ברגל!" בקיצור, הוריד אותו שם...

באותו ערב הייתה מסיבת האירוסין של אותו בחור. המסיבה התקיימה באולם קטן בירושלים. כל החברים, הרבנים, ראשי הישיבה, כבר הגיעו, אבל האבא של הכלה ביקש עדיין להמתין בקריאת ה'תנאים' עד שהסבא מבני ברק יגיע.

כעבור כמה דקות רואים את הסבא יורד במדרגות, וכולם מתנפלים עליו: "סבא! מזל טוב! איזה חתן נפלא זכית לקבל בשביל הנכדה שלך..." והסבא המאושר הגיב: "אכן שמעתי שהחתן בעל לב טוב, מידות טובות, יראת שמים, אפשר בבקשה לראות אותו?"

הסבא ניגש לחתן... ומה התברר? החתן היה לא אחר מאשר אותו בחור שלקח אותו טרמפ...

הסבא נתן שתי דפיקות על השולחן ואמר: "אם לא חינכו אותך - אני אחנך אותך! אינני מסכים בשום פנים ואופן לשידוך הזה. עברתי ניתוח קשה ברגל, קשה לי מאד ללכת, אם לא לימדת עלי זכות - זה מעיד על מידות לא טובות! מי שלא לומד לראות זכות בדרך הקלה, ילמד זאת בדרך הקשה..."

והשידוך התבטל!

החיסרון - מעלה

היה אֵיל אחד שבא לשתות מים מהנהר. כשגחן לשתות ראה את דמותו שהשתקפה במים. ומה הוא רואה? שהרגליים שלו דקות כמו אנטנה... הוא נשבר, נעלב: "לא ידעתי שיש לי רגליים כל כך דקות". ואז הבחין בקרניים היפות שלו. תפסה אותו גאוה: "איזה יופי! איזה קרניים מיוחדות יש לי! לאף חיה אין קרניים כאלו". רגשות מעורבים הציפו אותו: רגליים מכוערות - קרניים יפות...

לפתע... פחד פחדים!

שאגה אדירה של אריה מתקרב נשמעה מאחורה. האריה היה רעב וחפש לעצמו ארוחת צהריים...

האיל פתח במנוסה. הרגליים הדקות שלו מהירות ולאריה, שרדף אחריו, לא נשקף כל סיכוי להשיג אותו. דא עקא, הקרניים הגדולות שלו נאחזו בסבך העצים, והוא לא יכול היה להמשיך במנוסתו.

כעבור כמה שניות האריה השיג אותו, ולפני שהספיק לטרונף אותו, עוד הספיק האיל לומר: 'הרגליים שביזיתי היו טובות עבורי. בעזרתן יכולתי להינצל. דווקא הקרניים הגדולות והיפות הן שסיבכו אותי...'

עוד הוא מדבר לעצמו - בלע אותו האריה.

אין כמו אבא ואמא בעולם

בתפילת רבי אלימלך מליז'נסק אומרים: "שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם".

הייתי פעם בהרצאה באחת הישיבות. לא אשכח אותה כל חיי. אמרתי לבחורים שלכל בן אדם יש איזושהי מעלה, אין מישהו שאין לו מעלה, וביקשתי מכל אחד למצוא מעלה שהוא רואה באביו. מרוב התלהבות אמרתי: "מי שלא מוצא מעלה באבא שלו - שייגש אלי, ואני אעזור לו למצוא". נתתי להם כמה דקות לחשוב, ואחר כך לדבר.

כשסיימתי את ההרצאה ויצאתי החוצה, רץ אחרי בחור בן שש-עשרה, הוריד את הראש למטה, ואמר לי: "כבוד הרב! תעזור לי! אני לא מצליח למצוא..."

אוי לאוזניים שכך שומעות. ואז הוא התחיל למנות: "השכן שלנו שגר בדירה הראשונה מפקח חינוכי. לשכן מהדירה השנייה יש סמינר. השכן מדירה שלישיית ר"מ בישיבה, זה שגר בדירה הרביעית מנהל תלמוד תורה, זה שבחמישית ראש כולל, וזה שגר בדירה שישיית ראש ישיבה. לאבא שלי אין שום מעלה. הוא יושב כל היום ליד המחשב ומתקתק... כל הראש שלו מתוקתק..."

היתה לי סיעתא דשמיא מיוחדת שהכרתי את הילד הזה, וגם את אביו. אמרתי לו: "יצחק! אתה זוכר את התקופה שהיית בכיתה ח'? אבא שלך שכר אברך שילמד איתך כל לילה במשך שעה, ויכין אותך למבחן כניסה לישיבה שאתה לומד בה עכשיו. כשבאת להיבחן ידעת את החומר ישר והפוך, והם "חטפו" אותך... באותה שנה הייתם תשעה ילדים בבית. יום אחד ראיתי את אבא שלך במכולת קונה שתי קופסאות גבינה של 250 גרם. שאלתי אותו: למשפחה עם תשעה ילדים מספיק שתי קופסאות קטנות של גבינה? ואבא שלך הוריד את הראש ואמר לי: 'תאמין לי! לא אני ולא אשתי מורחים גבינה על הלחם כבר שנה שלמה. את הכסף אנחנו חוסכים כדי לשלם לאברך שילמד עם יצחק שלנו, כדי שבשנה הבאה ילמד בישיבה למצטיינים..."

פניתי לבחור ואמרתי לו: "השכן מדירה הראשונה, המפקח החינוכי, אכל גבינה, וכך גם השכנים האחרים שמנית - כולם

אכלו גבינה! רק אבא ואמא שלך לא אכלו גבינה שנה שלמה, וכל זה למען יצחק שלהם... עכשיו תגיד לי את האמת: יש עוד אבא כזה?"

יצחק הוציא מכיסו טישו, ניגב את עיניו הדומעות, ואמר לי: "אין כמו אבא שלי בעולם".

ואז המשכתי לספר לו: "באותה שנה היה מבצע ב'תנובה'. נראה לי שמבצע כזה לא יחזור עד לימות המשיח... מי שאסף שלושים מכסים של גבינה קטנה, היה מקבל במתנה סכ"ם ששה-עשר חלקים. אני בעצמי קיבלתי שלושה סטים כאלו... דע לך יצחק! אשת המפקח מדירה אחת קיבלה תשעה סטים של סכ"ם מים, גם זו מדירה שתיים. אימא שלך וויתרה על סכ"ם, ולא אכלה גבינה, כדי שאתה תהיה תלמיד חכם! כדי שתתקבל לישיבה שאתה לומד בה. תגיד לי עכשיו את האמת: ראית עוד אימא כזאת?"

אני מספר לכם רק את האמת: יצחק הוציא עוד טישו מהכיס שלו, ניגב את הדמעות ואמר: "אין כמו אמא שלי בעולם!"

הכל תלוי במשקפיים

מי ששובש משקפיים עם עדשות שחורות - רואה את כל העולם בשחור. מי שיש לו משקפיים עם עדשות וורודות - רואה את הכל בוורוד.

אנחנו צריכים להשתדל להרכיב משקפיים וורודות ולראות את מעלות חברינו, ולא את חסרונם.

אתה רואה בן אדם שאיחר לתפילה? תלמד זכות: הוא הלך לישון מאוחר; הילד הקטן שלו בכה בלילה... ילד הגיע הביתה מבית הספר והסיר ריק... במקום להגיב בכעס: 'מה? אני בן מאומץ, הכבשה השחורה כאן בבית?!...' ילמד זכות: אולי אמא, שהכינה את האוכל, לא ידעה שלא ישאר לך אחרי שהאחים הקטנים יאכלו...

נשתדל יותר ויותר ללמד זכות על השני, וכך נמנע מהוצאת שם רע עליו.

(רבי מאיר צימרוט שליט"א - דורש טוב החדש על ויקרא)

**אם הבורא יתברך הביא לבני אדם את היכולת
ליצור נייר, עלינו להשתמש בכך למטרות טובות
- להתפלל, וכדי לעסוק בתורה הקדושה.**



אז מתי בעצם הומצא הנייר, וכמה עצים צריך לכל גליון

הכרת הטוב למי שהמציא את הנייר. אלמלא זאת, כנראה שכמות הספרים המודפסים בימינו היתה פחותה בהרבה. גמרות, חומשים, ספרי הלכה וספרי מוסר - כל אלה היו נדירים

מאת: הרב אלעזר גולדברג
בעודי מסיים ללמוד את הדף היומי, בדרכי להחזיר את כרך הגמרא אל ארון הספרים, הרהרתי לעצמי שאנחנו חייבים הרבה

ולרכוש אם וכאשר תתרחש שם רעידת אדמה והבתים יתמוטטו. כי משקל הקירות העשויים מנייר קל ונפילתם לא תגרום להרג המוני כפי שאירע רק לאחרונה בטורקיה.



תהליך הייצור של הנייר הפשוט מתחיל, לרוב, בכריתת עצים ולאחר מכן:

- מרסקים יחד תערובת ובה שבבי עץ, מים וחומרים נוספים שידיבקו את כל המרכיבים ויאחדו אותם ויוצרים עיסה אחידה.

- מדללים את העיסה במיכל המיועד לכך.

- העיסה זורמת באופן מבוקר על גבי רצועה מתכתית ומתייבשת בצורה הרצויה.

כיון שכתשעים אחוזים מכמות הנייר המיוצר נעשית, כאמור, מעצים, יש הרואים בכך פגיעה באיכות הסביבה. הנייר צורך אכן כמות גבוהה של אנרגיה. ולמעשה, כדי לייצר נייר, צריכים להשתמש בכמות של עצים הכפולה ממשקלו פי שלושה.

יש המנסים לתאר זאת באופן הזה: כדי להדפיס את העיתונים היומיים בכל מדינת ישראל, יש צורך בעשרות אלפי עצים. ואם כל עץ פולט חמצן שיכול לשמש שלושה אנשים בכל ימי חייהם, החשבון הוא פשוט... אך אל דאגה, הכמות הקיימת של החמצן בעולם - גם בלי עצים בכלל - יכולה להספיק לעוד כמה אלפי שנים...



לסיכומו של דבר, הנייר שאנחנו נהנים ממנו צורך הרבה אנרגיה, גם אם לא של בני אדם כמו בעבר. כך למשל בנוגע למים - בשביל לייצר גיליון נייר ממוצע, השתמשו ב-10 ליטר של מים! וזה עוד בדף פשוט. ישנם דפים משובחים יותר, עבים יותר, או מיוחדים באופן כזה או אחר.

מה המסקנה שלי מכל זה? שכדאי היה להשתמש בכל אותם משאבים - עצים, מים, שמן ועוד - כדי שבסופו של דבר יהיו לנו את הספרים שבהם אנו לומדים יומם וליל. כי אם הבורא יתברך הביא לבני אדם את היכולת לייצר נייר, עלינו להשתמש בכך למטרות טובות - להתפלל, להודות על העבר ולבקש על העתיד וכמובן כדי לעסוק בתורה הקדושה.

מאוד אילו עדיין היינו משתמשים בגיליונות קלף כבעבר. אמנם גם לתעשיית הדפוס יש חלק במהפכה הזאת, אבל הנייר עצמו הוא לכל הדעות מרכיב מרכזי בכל ספר תורני שבו אנו הוגים.

אחרי זה חשבתי לעצמי שהנייר, במקורו, הוא גם כן מתנה מאת ה' יתברך. אין שום דבר בעולם הזה שאינו מגיע ממנו. ממילא, הכרת הטוב הראשונה והעיקרית צריכה להיות אליו, אל הקדוש ברוך הוא.



הנייר הראשון הומצא בסין, לפני פחות מאלפיים שנה. עד אז היו משתמשים ב**פפירוס** (ומכאן שמו הלועזי של הנייר - "פִּיפֶר") שהיה למעשה צמח ה**גומא** המצוי במצרים - קנה הסוף המוכרים לנו. אמנם העיקרון של שני סוגי גיליונות הכתיבה די דומה, אבל עדיין ישנם הבדלים לטובת הנייר המתקדם יותר.

בהתחלה היו הניירות עשויים מסיבי בד, עד שבמהלך השנים וההתפתחות הטכנולוגית, החלו לייצר את הנייר **מעצים**. בתחילה גם עצם הייצור היה דורש השקעה רבה, משום שהיו יכולים להפיק גיליון נייר בכל פעם, באמצעות מסגרת שאותה היו טובלים בעיסת הנייר, מוציאים לייבוש ורק לאחר מכן טובלים שוב לשם יצירת גיליון נוסף.

כיום תעשיית הנייר היא אדירה ובכל העולם מיוצרים מיליוני טון של נייר לשימושים שונים ומגוונים. מספיק להביט סביבנו כדי למצוא כמה וכמה תועלות שהנייר הביא לחיינו, אם בצורת דפים לכתבה, כוסות לשתייה, אריזות למוצרים שונים, ממחטות, קרטונים וכמובן: שטרות הכסף.

השטרות היו גם הסיבה שבגינה החלו להפיק גיליונות נייר באופן רציף, ממש לא מזמן. היה זה לפני כ-225 שנים (בשנת 1799 למנינם). מהנדס צרפתי הצליח לבנות, לאחר ניסיונות רבים, מכונה אוטומטית לייצור נייר. עד אז היה זה תהליך מפרך שעירב הרבה פועלים ונעשה בצורה ידנית. הוא, מתוקף תפקידו כמפקח על הצוות במפעל לייצור נייר עבור שטרות כסף, נתקל בסכסוכים חוזרים ונשנים אצל הפועלים שעבדו ידנית על יצירת הנייר, מה שהביא אותו ליצור את המכונה האמורה.

יש ארצות בהן היה נהוג - במקומות מסוימים - לבנות את בתיהם מנייר!... כך למשל בערים שונות ביפן השוכנות למרגלות הרי געש ובמקומות המועדים לרעידות אדמה, בנו את קירות הבית מניירות עבים המצופים בשרף עצים, על מנת למנוע נזק לגוף

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת



בדיוק באותם ימים הביאו לארץ תרופה ניסיונית, אנטיביוטיקה מסוג חדש, והרופאים החליטו לנסות אותה עליו. "אין מה להפסיד", אמרו. וראה זה פלא...



זמן לתשובה ולתפילה קצרה

רבי חיים פתח חומש בראשית, ואמר לו: הבט וראה! ביום הראשון הקב"ה ברא את האור ואת החושך, שמים וארץ. ביום השני הבדיל בין המים העליונים למים התחתונים, וכך התקבלו כל הימים, כל האוקיינוסים. ביום השלישי נבראו כל העצים, כל הפירות, כל הפרחים, וביום הרביעי שמש ירח וכוכבים. תראה כמה הרבה הקב"ה הספיק לברוא בארבעה ימים. בוודאי, אפוא, שבארבעה ימים הוא יכול לברוא תרופה למחלה שלך. אל תתייאש! אל תיפול ברוחך! תתפלל אליו!"

ואכן, האיש נשא תפילה עמוקה לבורא עולם שיחיש לו ישועה. בדיוק באותם ימים הביאו לארץ תרופה ניסיונית, אנטיביוטיקה מסוג חדש, והרופאים החליטו לנסות אותה עליו. "אין מה להפסיד", אמרו. וראה זה פלא: התרופה הזאת ריפאה אותו לגמרי.

מה הביא לו את הישועה? אותה תפילה אחת קצרה, שהייתה כמעט לאחר ייאוש מוחלט. כשאדם נמצא עם בורא עולם ואומר לו: אני לא יכול לעשות כלום! מצדי אני יכול רק להתחזק בתפילה אליך שאתה תחיש לי את הישועה! התפילה הזאת, המאמץ הקטן הזה, יביא את הישועה. רק חזק ואמץ!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

וצוה הפהן ופנו את הבית (יד, לו)

ה"ספורנו" מבאר את הציווי לפנות את הבית, זה לשונו: "ובין כך יהיה זמן תשובה ותפלה לבעלים". כשהבעלים רואה שהעסק רציני, שמתחילים לפנות את הבית - הוא מתפלל לה' תפילה קצרה לה': 'ריבוננו של עולם! אנא! כשהכהן ייכנס לבית, שלא יראו את הנגע'...

בדקה הזאת שהוא הוציא מהבית כמה כלי חרס, הוא הספיק להתפלל, והתפילה הזאת יכולה לעזור! זו הסיבה שהתורה ציוותה לפנות את הבית.

לפעמים אדם חושב: מי אני? מה אני? מה אני כבר יכול לעשות? וזוהי טעות גמורה! כל מאמץ קטן, כל תפילה קצרה - בכוחם להפוך עולמות!



יהודי שתקף אותו, לא עלינו, חידק אלים בכבוד, וכל האנטיביוטיקה שניסו לתת לו לא עזרה, והרופאים "נתנו לו" ארבעה ימים לחיות, הגיע שבוור ורצוף לרבי חיים גריינימן זצ"ל: "יש לי משפחה. הרופאים נתנו לי ארבעה ימים. יש איזשהו פתרון?"

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי



הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666



סוטה דף כ"ב

כיצד ניצל יהודי עם תפילין פסולות מהגדרה 'קרקפתא דלא מנח תפילין'?

כל שאינו מניח תפילין

שלמים מוטל היה מחוסר הכרה באין מושיע. לבסוף כשהיה כמעט "לאחר יאוש" התאושש הפרנס פתאום, והכרתו חזרה אליו, עד שהחלים כליל. ויהי בהקיצו סיפר לבני ביתו, כי לאחר שהתעלף הובא לפניו ב"ד של מעלה, והיו שואלים אותו אם הניח אי פעם בחייו תפילין אחרות מאלו, אך הוא לא ידע להשיב עליהם, כי נשכח הכל ממנו, ושמע אומרים שיתנו לו ארכת-זמן אולי יזכר וישיב מה - וכל אותו פרק מוטל היה בעלמא הדין חסר-הכרה - עד ששפר חלקו ונזכר שלפני שנים רבות נסע עם סוחרים מאחינו בית ישראל ליריד בלייפציג, ועל אם הדרך נוכח פתאום כי שכח את טליתו ותפיליו, וביקש לחזור ולשוב על עקבותיו, אבל הסוחרים הניאו אותו ממחשבתו באמרום שהעגלון ישאיל לו את הט"ת שלו - וכן עשה. "העגלון הפשוט שאין לו תפילין "מיוחסות" מאביו וזקנו, לבטח היו תפיליו כשרות" טען עכשיו בפני ב"ד של מעלה, והחזירו אותו לחיים.

"הרי פלא" סיים החפץ חיים, שדוקא אותו מקרה בודד, אשר זה כמה הוסח מלבו, שימש לו עכשיו עוגן-הצלה להשיבו לחיים - מכיון שיצא בזכותו מכלל "קרקפתא דלא מנח תפילין. את העובדה הזאת סיפר רבינו יוסף שלמה בהקשר עם מנהגו האישי במסעותיו, שאינו יוצא אף פעם לדרך כלשהי, אפילו דרך קצרה, מבלי שיהיו התפילין שלו טמונים בכיסו".

(הרב מפונביז')

פעם אחת פתח הרב מפונביז' זצ"ל וסיפר בהתעוררות משמו של ה"חפץ חיים": היה בוילנא בימי הגר"א יהודי נכבד פלוני, מפרנסי הקהל, שאהב להשתבח תמיד בתפילין היקרות והמיוחסות שלו - אשר הגיעו אליו מירושת אבי וזקנו - כי אין כמותן לכשרות ליופי ולהידור.

יום אחד הגיעו לעיר מזכי הרבים, שנשלחו בכל הקהילות לבדוק חנם את תפיליו של כל איש, אבל אותו יהודי סרב למסור לידיהם את התפילין שלו. "תפילין מהודרות כאל ואינן זקוקות לבדיקה" אמר.

הלכו האנשים אל ביתו בהיעדרו, והעמידו פנים כלפי אשתו כשלוחים של בעלה, נתנו לה "סימנים" ו"אותות" עד שהוציאה להם את התפילין בכדי ל...הניחם בחדרו, שלא יעבור עליהם חלילה יום אחד בלא הנחת תפילין. ללא שהיות פתחו האנשים ובדקו את הפרשיות, והנה נתברר להם מהרה ש...התפילין פסולות היו מעיקרן.

השאירו, איפוא, על השולחן את ה"בתים" וה"פרשיות" מבלי לסגור אותם, והסתלקו...כשבא היהודי אח"כ הביתה, ונתברר לו שמיימו עוד לא קיים מצו תפילין, צנח ארצה ואיבד את הכרתו. ניסו בני הבית להקיצו ולא הצליחו, הזעיקו אליו את הרופאים, שניסו בתחבולות שונות להשיבו לאיתנו, אך ללא תועלת. ימים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

מדוע מכסים הכהנים את פניהם וידיהם בטלית?



הפסוקים ועד סופה, כזכר לזמן המקדש - שהיה אסור להביט בהם בשעה זו, כיון שהשכינה שרתה על ידיהם. וכן נוהגים בכל מקום שהכהנים מכסים פניהם וידיהם בטלית; ויש שנהגו שאף הציבור מכסים פניהם בטליתם, וטוב לנהוג כן.

[שו"ע קכח, כג, ומשנ"ב פט-צ; בו"מ דרשו, 93 ו-96]

הכהנים וכל הציבור צריכים להיזהר מהיסח הדעת בשעת ברכת כהנים; ואף לא יביטו הכהנים בידיהם, ולא יביטו הקהל בפני הכהנים ולא בידיהם, וכל שכן שלא יביטו בדבר אחר. ונוהגים להימנע אף מראייה קלה של הכהנים מתחילת אמירת

ההבדל בין כהן שלוקח טלית מאחד המתפללים לבין המשתמש בטלית של בית הכנסת



אם יברך עליה 'להתעטף בציצית', ועל כן ראוי שהשואל יכוון במפורש שאינו רוצה 'לקנות' את הטלית, ואזי לכל הדעות אינו מתחייב בברכה. וכשנוטל טלית של בית הכנסת - יכוון בלבישתו לשם מצות ציצית ויברך עליה.

[בו"מ דרשו קכח, 95-94; וראה שם עוד]

כאמור, המנהג בכל מקום שהכהנים מכסים את פניהם וידיהם בטלית בשעת ברכת כהנים; ואין לשנות מהמנהג, כיון שהשינוי גורם לציבור להיסח הדעת. וכהן שאין לו טלית, ושואל טלית מאחר כדי להתכסות בה בשעת הברכה - נחלקו הפוסקים

היכן יעמוד ש"ץ המברך ברכת כהנים?



בית הכנסת - יעלה לדוכן. ובעת אמירת ברכת 'רצה' יניע את רגליו מעט לכיוון הדוכן, אף אם מברך במקומו. ויש שנהגו שאם מברך במקומו אינו מניע רגליו לכיוון הדוכן, אלא קופץ במקומו; ויש שפקק במנהג זה.

[שו"ע קכח, כ, ומשנ"ב עח; בו"מ דרשו, 85 ו-87]

ש"ץ כהן המברך ברכת כהנים (ראה תקציר לאתמול) - לדעת השולחן ערוך יעלה לדוכן ככל הכהנים; ויש אומרים שיברך במקום תפילתו, וכך המנהג. אולם, אם באופן זה אין הציבור כולו יכול לעמוד לפניו - כגון למנהג בני ספרד שהש"ץ עומד באמצע

* העומד באמצע תפילת 'שמונה עשרה', והגיע יחד עם הש"ץ לסיום ברכת 'מודים' - עליו להפסיק ולהקשיב לברכת כהנים; (ויש אומרים שאין זו חובה, אלא רשות).
* ש"ץ כהן לא יברך ברכת כהנים כשיש כהנים אחרים בבית הכנסת. ואם אין כהנים אחרים - יברך, ובתנאי שידוע כי הדבר לא יגרום לו לאחר מכן לבלבול בברכת 'שים שלום'.
* חובה על כל אחד לשמוע את פסוקי ברכת הכהנים בשלמותם; ועל כן, בכל מילה מברכת כהנים - ימתינו הכהנים עד שיסיים המקריא לאומרה, והמקריא ימתין עד שיסיימו הכהנים את אמירתם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסור לעמוד במקום גבוה בתפילת שמונה עשרה?

3. העמידה במקום שגובהו שלושה טפחים ויותר, או על גבי כריות, וכיוצא בהן, אף בגובה פחות משלושה טפחים - אינה מתאימה לעמידה בהכנעה לפני המלך; וכלשון חכמינו ז"ל: "לפי שאין גבהות לפני המקום, שנאמר מִמַּעַמְקִים קָרְאתִיךָ ה'". ומסיבה זו, אסור לעמוד אף על גבי קרקע הגבוהה מסביבתה, ולא דווקא על גבי חפץ כלשהו.

[שו"ע צ, א, ומשנ"ב א, ב ר"ו; בו"מ דרשו, 2, 4 ו-5; וראה שם, 1]

בתפילת שמונה עשרה אסור לעמוד על גבי חפץ כלשהו - כגון כסא או ספסל - משלוש סיבות:
1. במצב כזה קשה לכוון בתפילה בשל החשש לנפילה. ומסיבה זו, אסור לעמוד על כל חפץ שגובהו משמעותי; ויש שכתבו, שהכוונה לגובה טפח (8-9.6 ס"מ, לשיטות השונות) לפחות.
2. התפילה דומה לעבודה במקדש, שבה היתה חובה לעמוד ישירות על קרקע העזרה.

לפתוח את היום בטוב...



הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il